

VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ
LITAUISCHE GEMEINSCHAFT IN DEUTSCHLAND E.V.

MINDAUGAS JACINEVIČIUS
VLB GT PIRMININKAS
WASSERSTR. 5 / 13597 BERLIN

Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Garbės Teismo (GT)

Nutarimas

2019 m. gruodžio 15 d.

Sprendimo Nr.: **14 GT 2019**

Bylos Nr.: 21 / 2019

Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Garbės Teismo kolegija (GT), susidedanti iš pirmininko Mindaugo Jacinevičiaus bei teisėjų Marytės Dambriūnaitės-Šmitienės ir Tomo Bartusevičiaus, išnagrinėjusi rašytinio proceso tvarka

Štutgarto Lietuvių Bendruomenės narių Karolio Genučio, Juozo Vasiliausko, Justinos Levanaitės ir Jovaldo Palikšos 21.11.19 skundą su prašymu pripažinti VLB Valdybos 13.11.19 sprendimą dėl Štutgarto lietuvių bendruomenės (toliau: ŠLB) valdybos suspendavimo ir laikino ŠLB valdybos funkcijų perėmimo (kommissarische Übernahme) negaliojančiu

n u s p r e n d ž i a:

skundą tenkinti iš dalies, pripažįstant VLB valdybos 13.11.19 dienos sprendimą kaip teisėtą, tačiau jame numatytą tiksliai neapibrėžtą suspendavimo laikotarpį kaip neproporcingai ilgą.

S p r e n d i m o m o t y v a i:

I.

Pareiškėjai skunde įvardino kelis prašymus: „atšaukti skubos tvarka VLB pirmininko A. Hermanno sprendimą“, „įvertinti žalą ŠLB valdybai“, „drausti VLB pirmininkui A. Herrmanui bet kokius šalinimus ir įtakas“.

GT atsižvelgdamas į VLB Statuto 48 a) str. nusprendė šį prašymą nagrinėti. Pagal VLB Statuto 48 a) str. GT autoritetingai aiškina įstatus ir sprendžia nesutarimus dėl Bendruomenės organų teisių ir pareigų.

13.11.19 dienos sprendimas dėl suspendavimo yra ne asmeninis A. Hermanno, o visos VLB valdybos sprendimas, kurį A. Hermannas pasirašė kaip VLB Valdybos pirmininkas, t. y. kaip reprezentacinis VLB valdybos organas. GT taip pat neturi kompetencijos vertinti žalą, neva

atsiradusią ŠLB valdybai, arba drausti A. Hermannui veiksmus vykdant savo, kaip VLB Valdybos pirmininko, pareigas. GT gali tik pripažinti VLB Valdybos sprendimą negaliojančiu ir rekomendacine forma siūlyti situacijos sprendimo būdus.

Nagrinėjant šią bylą GT iš klausė A. Hermann, K. Genučio, J. Vasiliauskio, R. Modic bei Ž. Šeškaitės aplinkybių aprašymo bei nuomonių.

ŠLB valdybos (suspenduoti) nariai ir VLB valdybos nariai iš esmės ginčijasi dėl ŠLB valdybos narių, kurie buvo išrinkti ŠLB narių metinio susirinkimo (02.06.2019) valdybos rinkimų metu, pareigų teisėto pasiskirstymo bei teisiškai tvarkingo protokolavimo. VLB Valdyba savo sprendimą dėl suspendavimo motyvuoja ir tuo, kad K. Genutis po pareikšto atsistatydinimo 02.08.19 nebeturėjo teisės tęsti darbą ŠLB Valdyboje, nors savo atsistatydinimą vėliau buvo ir atšaukęs. Be to, VLB Valdyba sprendimą grindžia ir tuo, kad bendradarbiavimas tarp pačių ŠLB Valdybos narių tapo sunkiai įmanomas, sprendimai buvo priimami neįtraukiant visų ŠLB valdybos narių, o į VLB valdybos siūlomus sprendimo būdus nebuvo tinkamai reaguojama.

Skundo pareiškėjai nurodo, kad VLB valdyba neturi teisinio pagrindo suspenduoti ŠLB valdybos veiklą, pati ŠLB valdybos sudėtis ir jos priimami sprendimai yra teisėti, o ŠLB valdybos sudėtis faktiškai buvo pripažinta pačios VLB valdybos.

II.

VLB Valdybos 13.11.19 sprendimas dėl ŠLB valdybos veiklos suspendavimo yra teisėtas dėl žemiau išvardijamų priežasčių.

Įvykus ŠLB valdybos rinkimams 02.06.19 naujos valdybos nariai tarpusavyje neišsirinko valdybos pirmininko. Galbūt kai kuriems naujiems nariams tai nebuvo žinoma, tačiau išrinktos valdybos pirmininku automatiškai netampa tas asmuo, kuris per valdybos rinkimus surinko daugiausiai balsų. Pirmininką privalo išsirinkti nauji valdybos nariai. Tai nebuvo atlikta. Kas konkrečiai buvo aptarta tarp naujų valdybos narių iškart po rinkimų, GT nepavyko išsiaiškinti, kadangi K. Genučio, J. Vasiliauskio, R. Modic ir Ž. Šeškaitės parodymai skiriasi.

Norint ateity užkirsti kelią panašioms konfliktams, GT rekomenduoja kitame apylinkės narių susirinkime renkant naujos valdybos narius iš pradžių balsų dauguma nuspręsti:

- **iš kelių asmenų turi būti sudaryta apylinkės valdyba;**
- **ar į valdybą bus renkami pavieniai asmenys ar visa 5 asmenų komanda;**
- **ar išrinkus valdybos narius pirmininko rinkimai bus vykdomi tiesiogiai, ar paliekami valdybos narių kompetencijai.**

GT nariams yra akivaizdu, kad tarp pačių ŠLB valdybos narių nuo jų kadencijos pradžios kilo begalė nesusipratimų bei ginčų, kurių pasėkoje dalykiškas bendradarbiavimas priimant sprendimus tapo beveik neįmanomas. Norime atkreipti visų dėmesį į tai, kad valdybos dauguma į sprendimų priėmimo procesą privalo įtraukti ir tuos narius, kurie valdybos daugumos nuomonei oponuoja ir su ja nesutinka. Diskusijos ir skirtingos nuomonės – yra neatsiejama sprendimų priėmimo proceso sudėtinė dalis. Kita vertus, valdybos nariai, kurie nesutinka su daugumos nuomone, privalo gerbti daugumos nuomonę ir jai paklusti. Būtent taip demokratiniu būdu priimami sprendimai.

GT turi pagrindo manyti, kad kai kurie ŠLB valdybos nariai nebuvo įtraukiami į valdyboje priimamų sprendimų procesą ir buvo ignoruojami.

Tačiau svarbiausia suspendavimo priežastį GT įžvelgia tame, kad ŠLB valdyba nuo 02.08.19 savo veiklą tęsė tokia pačia sudėtimi, nors K. Genutis buvo pareiškęs apie savo atsistatydinimą

iš VLB valdybos nario pareigų. Savo 02.08.19 el. laiške, kuris buvo adresuotas visiems ŠLB valdybos nariams, K. Genutis pareiškė:

„Jums pranešu, kad aš, Karolis Genutis, pasitraukiu iš ŠLB valdybos pirmininko pareigų, nes kaip minėjau per rinkimus, kad būsiu tol, kol sutvarkysime bendruomenės einamuosius reikalus. (...) Aš išlieku aktyvus bendruomenės narys ir visada prisidėsiu prie jos savo darbu. Dėl savo kitų aktyvių veiklų negaliu daugiau skirti laiko ir būti aktyviu valdybos nariu.“

Tokiu atveju ŠLB valdyba privalėjo nedelsiant šaukti valdybos posėdį, kviesti sekantį kandidatą (G. Sviderskytę) į valdybos sudėtį, rengti naujus valdybos pirmininko rinkimus ir pasiskirstyti savo pareigas iš naujo (J. Rimkuvienė yra kontrolės komisijos narė, todėl valdybos nare ji galėtų tapti tik atsistatydinusi iš kontrolės komisijos).

Tačiau tai nebuvo atlikta, kadangi K. Genutis 08.08.19 vėl kreipėsi į ŠLB bei VLB valdybų narius, pranešdamas, kad jis toliau tęsia pirmininko pareigas ŠLB valdyboje ir prašo savo ankstesnį pareiškimą, kuris yra be jo parašo, laikyti negaliojančiu:

„noriu Jums pranešti, kad aš, Karolis Genutis, toliau tęsiu pirmininko pareigas ŠLB valdyboje, todėl prašau mano ankstesnį pareiškimą, kuris yra be mano parašo, laikyti negaliojančiu. Kaip ir minėjau savo ankstesniame pareiškime, kad noriu įsitikinti, ar mano privati veikla nesikirs su visuomeniniais reikalais, tačiau, Jūsų patartas pasikonsultuoti su juristais, išsiaiškinau, kad mano savanoriška veikla nieko bendra neturi su mano privačia veikla, todėl toliau lieku pirmininko pareigose.“

Garbės Teismo paprašytas pakomentuoti šią situaciją, K. Genutis atsakė:

“(..) Ir kad nekiltų kai kuriems nariams neaiškumų, tai patikslinu, kad aš iš pirmininko pareigų nebuvo atsistatydinęs, mano parašo niekur nėra. Buvo tik konsultacija (...)”

Būtent nuo atsistatydinimo „atšaukimo“ ir prasidėjo visa painiava, kuri tęsėsi iki 13.11.19 VLB valdybos sprendimo, kuomet ŠLB valdyba buvo suspenduota. Tačiau šioje vietoje negalima kaltinti ginčo šalių, kad jos galutinai nesuprato tokių pareiškimų teisinių pasekmių, kadangi nei įstatymas (BGB - Bürgerliches Gesetzbuch) nei VLB įstatai konkrečiai nenumato, kokia forma gali būti atsistatydinama ir ar toks atsistatydinimo „atšaukimas“ yra įmanomas.

Remiantis teisine Vokietijos praktika, šių pareiškimų vertinimas yra vienareikšmiškas. Rašytinė atsistatydinimo forma (kuriai reikėtų parašo) turi būti įvardinta arba VLB įstatuose arba numatyta įstatymo (§ 126 BGB). Kadangi rašytinė forma nei įstatuose, nei įstatyme nėra numatyta, atsistatydinimas gali būti pareiškštas ir laisva tekstine forma, atsiunčiant pareiškimą el. paštu.

Vokietijos teismų praktika apibūdina atsistatydinimą iš užimamų pareigų taip: *Rücktritt ist eine einseitige empfangsbedürftige Willenserklärung und hat gestaltende Wirkung und kann daher nach Zugang beim ordnungsgemäßen Empfänger nicht mehr einfach zurückgenommen werden.* Tai reiškia, kad atsistatydinimas yra vienašalis savo valios pareiškimas, kuris įsigalioja nuo tos akimirkos, kuomet šio pareiškimo adresatas (ŠLB Valdybos likę nariai) gauna tokį pareiškimą. Tokiu atveju kitos šalies priešpriešinės valios pareiškimas nėra reikalingas, norint kad atsirastų įstatymo numatytos teisinės pasekmės.

Taigi, K. Genučio atsistatydinimas yra formaliai teisėtas. Vienašalis atsistatydinimo atšaukimas po tokio valios pareiškimo yra įmanomas tik tuomet, jeigu atšaukimas pasiektų adresatą greičiau negu pats atsistatydinimas arba su tuo sutiktų visi (sekančio) ŠLB visuotinio susirinkimo nariai, t.y. tas organas, kuris rinko valdybos narius.

Vėliausiai nuo 08.08.19 dienos ŠLB valdyba atliko savo veiklą neturėdami formaliai teisėtos valdybos sudėties.

VLB valdybos 13.11.19 sprendimas dėl suspendavimo neprieštarauja VLB įstatams. Garbės Teismas priėjo prie išvados, kad šis sprendimas buvo būtinas, apsvarstytas ir atitiko proporcingumo kriterijus.

ŠLB apylinkės nariai negalėjo ilgiau likti be teisėtos valdybos, o į VLB valdybos – kaip aukščiausio VLB organo - raginimus nebuvo tinkamai reaguojama. Apie tai byloja ištrauka iš VLB valdybos kreipimosi į visus ŠLB narius 23.09.19:

„(...) Neramumai prasidėjo tuomet, kai Karolis Genutis 2019 metų rugpjūčio 2 dieną išsiuntinėjo pareiškimą apie savo atsistatydinimą kurį kiek vėliau, tai yra rugpjūčio 3 dieną vėl atšaukė. Ta proga sužinojome, kad į ŠLB turi būti integruoti keli pogrupiai, už kuriuos mes, kaip VLB valdyba, negalime prisiimti jokios atsakomybės. Mes, VLB valdyba, pastebėjome, kad ŠLB valdybos viduje atsirado komunikacijos nesklandumų. Bandytas suvesti visus ŠLB valdybos narius pokalbiui prie apskrito stalo, nedavė rezultatų. Ir pačių ŠLB valdybos įdėtos pastangos susitikti bendram pokalbiui pasiliko be atgarsio, nes valdybos nariai tiesiog neatvyko į pokalbį sutartu laiku. VLB valdybos iniciatyva pasiūlyta dar viena susitikimo galimybė buvo tiesiog boikotuota.

Problematiška situacija susidarė dėl to, kad keli ŠLB valdybos valdybos nariai priėmė sprendimus, neatsiklausę visų valdybos narių nuomonės. Panašius įtarimus jau girdėjome iš ankstesnės valdybos narių, kurie savo protestą išreiškė pasitraukdami iš ŠLB arba atsistatydindami iš valdybos.

(...)

Mes norime, kad ŠLB išspręstų savo problemas ir rastų būdą dirbti kartu, pasiremdami šiais ką tik išdėstytais pasiūlymais.“

VLB valdyba turėjo teisę ir netgi privalėjo imtis iniciatyvos koreguojant ŠLB apylinkės valdybos veiklą. Tiek valdybos veiklos stabdymas, tiek valdybos veiklos laikinas perėmimas šiuo atveju buvo būtinas, kadangi buvusios ŠLB valdybos sudėties neteisėtumas ir susiskaldymas tarp valdybos narių tęsėsi daugiau nei keturis mėnesius. Tokio žingsnio reikalavo ir bendri VLB interesai.

Toks VLB valdybos sprendimas neprieštarauja ir galiojantiems VLB įstatams. VLB Statuto 19 straipsnio formuluotė numato būtent tokią galimybę, nors ši galimybė ir yra šiek tiek klaidinanti, kadangi pasibaigus kadencijai „valdyba“ jau nebėra valdyba tiesiogine to žodžio prasme, o VLB įstatatai nenumato jokių pareigų „valdybai“, baigusiai savo kadenciją. Kadencija baigiasi kartu su naujos valdybos išrinkimu. Tenka pažymėti, kad Garbės Teismui nepavyko išsiaiškinti, kokiems būtent atvejams buvo taikoma ši nuostata, tačiau kad tokia galimybė yra numatyta - akivaizdu. Be to, toks VLB valdybos sprendimas gali remtis ir VLB įstatų 40 ir 41 b) str., kad bendruomenės interesai būtų apsaugoti nuo didesnių nuostolių. Šiuo atveju kilo pavojus, kad neteisėtos sudėties ŠLB valdybos priimami sprendimai gali būti vertinami kaip neteisėti, o to pasekoje atsirasti žala dėl neteisėtų veiksmų ne tik Štutgarto bendruomenei, bet ir visai VLB.

Taip pat norėtume paraginti abi ginčo puses susilaikyti nuo nepagrįstų kaltinimų vienas kito atžvilgiu, o pačių kaltinimų negrįsti vien subjektyviomis prielaidomis, spėlionėmis ar asmeniškumais. VLB nėra politinė organizacija, kurios narių veiksmus būtų galima iškart vertinti kaip rinkiminę kampaniją, susidorojimo apraišką ar tyčinį „bandymą įvesti chaosą“. VLB valdyba (vadovaujantis VLB Tarybos sprendimais) dabartinės kadencijos metu pradėjo spręsti esminius VLB nariams rūpimus klausimus, kurie daugiau kaip dešimtmetį buvo atidedami į šalį.

Papildomos laiko ir pastangų sąnaudos sprendžiant vietinių apylinkių vidinius nesutarimus yra papildomas krūvis VLB Valdybai, stabdantis kitų svarbių užsibrėžtų tikslų įgyvendinimą.

III.

Priimdama sprendimą GT kolegija priėjo prie išvados, kad nepaisant VLB valdybos sprendimo dėl suspendavimo teisėtumo, skundas gali būti **tenkinamas iš dalies**, kadangi VLB valdybos 13.11.19 sprendimas **nenumato, kokiam konkrečiam laikotarpiui yra suspenduojama ŠLB valdybos veikla**. Terminas „iki sekančių visuotinio narių susirinkimo“, kuris preliminariai yra numatytas tik 2020 m. pavasarį, yra per ilgas, jeigu norima efektyviai išspręsti teisėtos ir funkcionuojančios ŠLB valdybos klausimą. Pats suspendavimas yra tik laikinas valdymo perėmimas ir privalo būti kuo trumpesnis.

Atsižvelgiant į tai, GT **rekomenduoja** VLB valdybai:

- 1) **vėliausiai iki 2020 m. sausio 31 d. sukviesti ŠLB valdybos posėdį, kviesti vietoj K. Genučio sekančią kandidatą (G. Sviderskytę) į valdybos sudėtį, rengti naujus valdybos pirmininko rinkimus ir pasiskirstyti savo pareigas iš naujo.**
- 2) **Atsisakius G. Sviderskytei arba jeigu bent vienas iš kviečiamų narių į ŠLB valdybos posėdį prieštarautų tokio posėdžio rengimui, vėliausiai iki 2020 m. sausio 31 d. surengti ŠLB narių neeilinį susirinkimą, kuriame būtų renkama nauja ŠLB valdybos sudėtis.**

Garbės Teismo nutarimas yra galutinis ir neskundžiamas.

VLB GARBĖS TEISMO PIRMININKAS
Mindaugas Jacinevičius

